

Votre Programme Matmidim – CHIOUR BETH

Parashat Vayéra – du 1 au 5 Novembre 2020

ת"ס

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Chomé Kéoné

Cette semaine, le sujet d'étude porte sur **Choméa Kéoné**, c'est-à-dire la possibilité de valider une écoute comme si elle avait été prononcée par celui qui l'entend, et ainsi se rendre quitte d'une parole de Mitsva à prononcer (comme une Brah'a ou la lecture de la Torah etc...) sans la dire soi-même.

Nous nous pencherons tout d'abord sur la source de ce Din dans la Guemarra de Souka (38).

Puis nous étudierons à travers les Richonim et la Guemarra dans Brahot (21b) à quel point la Chmia (l'écoute) peut être considérée comme une parole, par exemple lorsqu'il serait question de constituer une interruption dans la Tephila à cause de cette écoute.

Nous travaillerons enfin sur l'opposition entre le Beit Halevi et le Hazon Ich sur le fonctionnement de Choméa Kéoné, avec des incidences Halah'a comme se rendre quitte d'une Brah'a lorsque l'on n'est pas apte soi-même à la dire, se rendre quitte de la Meguila alors que l'on ne lit pas dans un parchemin ou encore se rendre quitte de Tephila lorsqu'on ressent le besoin d'aller aux toilettes etc...

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יאָרע דְבַר תְּקֵלָה עַל יְדֵי, וְלֹא אֶכְשַׁל בְּדַבֵּר הַלְכָה, וְיִשְׁמַחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֹא אִמְרַ עַל טִמְא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טִמְא, וְלֹא עַל מִתְר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתְר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבֵּר הַלְכָה וְאִשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכֵמָה מִפִּי דְעַת וְתִבּוֹנָה. גַּל עֵינֵי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ.

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשְׁמַתָּ חֲלָקִי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וְלֹא שְׁמַתָּ חֲלָקִי מִיּוֹשְׁבֵי קְרִיבוֹת. שֶׁאֲנִי מְשַׁכְּמִים וְהֵם מְשַׁכְּמִים. אֲנִי מְשַׁכְּמִים לְדַבְּרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשַׁכְּמִים לְדַבְּרִים בְּטָלִים. אֲנִי עֹמֵל וְהֵם עֹמֵלִים. אֲנִי עֹמֵל וְמִקְבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֹמֵלִים וְאֵינִם מִקְבָּלִים שְׂכָר. אֲנִי רֹץ וְהֵם רְצִים. אֲנִי רֹץ לְחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רְצִים לְבָאֵר שְׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאֵר שְׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בְּךָ.

Programme du Dimanche

1. La source de Choméa Kéoné

La source de Choméa Kéoné se trouve dans la Guemarra de Souka 38b. Afin de mieux la comprendre il faudra commencer depuis la Mishna au Amoud Aleph (38a), mais comme cette partie de la Guemarra n'a pas d'incidence sur notre problématique on pourra se suffire de la survoler.

Afin de faciliter les Lomdim, nous proposons quelques explications en préambule.

1. Mishna : le Minhag au départ dans la récitation du Hallel était que le H'azan lisait à haute voix et le Kahal écoutait en silence pour se rendre quitte.
2. Certains passages du Hallel sont répétés. Ils concernent ceux tirés du Tehilim 118, dont une partie de ses versets sont doublés (cf. Rachi) et l'autre est écrite simplement. C'est cette dernière qui est doublée par ceux qui récitent le Hallel.

גמרא סוכה ל"ח

לולב הגזול פרק שלישי סוכה לח.

שמיניו הולך לקראת חכם ונוטל לולב קודם שיאל אכל הכא קתני מי שבא בדרך וכשיכנס בביתו נוטל לולב משמע שממקום רחוק בא לביתו: **מי** שהיה עבד ואשה. משמע כאן דאשה פטורה מהלל דסוכות וכן דעצרת וטעמא משום דמלוה שהזמן גרמא היא אע"ג דבהלל דלילי פסחים משמע בפרק ערבי פסחים (דף קח.) דמחייבי בד' כוסות ומסתמא לא תיקנו ד' כוסות אלא כדי לומר עליהם הלל ואגדה שאני הלל דפסח דעל הגס בא

מי שרי: ב'תני' מי שהיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו עונה אחריהן מה שהן אומרים ותבא לו מאירה אם היה גדול מקרא אותו עונה אחריו הללויה ^דמקום שנהגו לכפול יכפול לפשוט יפשוט לברך יברך הכל כמנהג המדינה: **ג'תני'** ^דבאמת אמרו בן מברך לאביו ועבד מברך לרבו ואשה מברכת לבעלה אבל אמרו חכמים תבא מאירה לאדם שאשתו ובניו מברכין לו אמר רבא הלכתא

דרבנן: אלא אי קשיא. דאיטריין רב ספרא לשנויי היא גופה קשיא דלולב אלולב רישא דקתני מפסיק וסיפא משמע ימתין אם ירצה שהרי יש לו שהות כל היום: דלמא מלוה לאפסוקי. שמה ישכח ויפסע: אלא אמר ר' ירמיה לעולם. כי איטריין רב ספרא לשנויי משום קשיא קמייתא איטריין: **ב'תני'** מקרין אפסו. כך היו נוהגין אחד קורא את ההלל ומנציא את הרבים ואם היה עבד או אשה או קטן הואיל ואין מחויב בדבר אין מנציא את המחויב מידי חובתו הלכך עונה אחריו כל מה שהוא אומר: וסבא לו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמחה את קונו לעשות שלוחים כאלה: עונה אחריו הללויה. על כל דבר שהוא אומר והכי קתני לה במסכת סוטה (דף נז.) כיצד אמרו ישראל שירה בים כגדול המקרא את ההלל והם עונין אחריו הללויה משה אמר אשירה לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והם אומרים אשירה לה' אלמא דעל כל דבר דדבר קאמר דעונין הללויה: **לכפול.** כל פסוק ופסוק ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה הודו תחלה וסוף יאמר נא שלשה פעמים קראתי יה ענני במרחב יה ה' לי ה' לי טוב לחסות טוב לחסות סבובי סבובי דחה דחיתני ויהי לי ישועה קול רנה וישועה ימין ה' ימין ה' לא אמות ולמות לא נתני פתחו לי שערי זה השער וגו' אבל מאודך ולמטה אינו ^א(כופל) והיינו דאמריין לקמן (דף נט.) מוקיף לכפול מאודך ולמטה: **ג'תני'** באמת אמרו. כל באמת הלכה היא ואין מולק בדבר: כן **מברך לאביו.** ברכות המזון משהגיע לחינוך דחייב מדרבנן ובמסכת ברכות פרק מי שמתו (דף כז.) מוקים לה כגון שלא אכל אביו אלא כית או כביצה דהוי שיעורא דרבנן דמדאורייתא לא מייחייב עד דשבע דכתיב ואכלת ושבעת הלכך אחי מדרבנן ומפיק מדרבנן: שאשמו ובניו מברכין לו. דודאי מחמת שלא למד הוא:

ואף כן היו באותו הגס אכל כאן לא על הגס אמור: **ו'תני'** ^אאו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמחה את קונו לעשות שלוחין כאלה כן פי' בקונט' ועל אשמו ובניו מברכין לו בגמרא היה לו לפרש כן דמתני' מייירי בלא למד שמקריין אותו ועונה אחריהן מה שהן אומרים ומשום דמבזה במה שאלו מברכין לו דלאו בני חיובא נינהו המקריין אותו קלייטי ליה דהא בגדול מקרא אף על פי שאין עונין אחריו אלא הללויה דנפיק בשמיעה לתודיה ותבא לו מאירה דעבד ואשה נמי לא מייחייבי בהלל דמזות עשה שהזמן גרמא הוא: **ב'אמת אמרו** בן מברך לאביו. אין זה מענין משנתנו ולא מיייתי ליה אלא אגב גררא דתבא לו מאירה דהכא לא איירי במקרא אותו דבפ' מי שמתו (ברכות דף כ: ושם) רוצה לדקדק מכאן דנשים חייבות בברכת המזון דאורייתא מדמנציא אחרים ידי חובתן ופריך קטן איכא ^אלמימר דאורייתא אלא הכי' דלכל שיעורא דרבנן ומפיק דרבנן ובתוספתא קתני גבי ברכת המזון דאין אשה ועבד וקטן מנציאין את הרבים ידי חובתן ואיכא לאוקומי כשאל שיעורא דאורייתא ואין יכול לדקדק מכאן ^אדברכת המזון דאורייתא דלמא לא הוי דאורייתא כיון דאין מאטרפות לזימון כדתנן פרק שלשה שאכלו (שם דף מה.) אין מנציאות אע"פ שהאיש מנציאן שאני איש דחשיב טפי אי נמי משום דרבים זילא בהו מלתא דהרי מגילה דנשים חייבות בה ופירש בה"ג דאין נשים מנציאות את הרבים ידי חובתן בגמילה:

Les mots du jour à apprendre :

Mais	אָבֵל
Ils ont dit	אָמְרוּ
Car il est écrit (dans un verset)	דְּכַתִּיב

Programme du Lundi

גמרא ברכות כא:

מי שמתו פרק שלישי ברכות כא :

תוס' ד"ה עד שלא יגיע וכו' (ברכות כא [...])

בה אימא לא צריכא אמר רב הונא הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שמתפללין *אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ למודים יתפלל ואם לאו אל יתפלל ריב"ל אמר *אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ לקדושה יתפלל ואם לאו אל יתפלל במאי קא מפלגי מר סבר יחיד אומר קדושה ומר סבר אין יחיד אומר קדושה *וכן אמר רב אדא בר אבהו

הכא וכתב רש"י בטובה פרק לולב הגזול (דף לח:) דאדם המתפלל ושמע מפי החזן קדיש או קדושה אינו יכול להפסיק ולענות עם הצבור אלא ישתוק וימתין מעט דשומע כעונה וי"ל דלכתחלה אין לעשות כן דענייה חשיבא טפי הדור מנזיה. ור"ת ור"י היו אומרים דאדרבה אי שומע כעונה הוי הפסקה אס שותק. ומ"מ נהגו העם לשתוק ולשמוע וגדול המנהג.

Peut-on conclure que la chmia construit une Amira complètement ?

- Etudier :

תוס' ד"ה עד שמע ולא ענה יצא et רש"י ד"ה הוא אומר ברוך.

Quelle est la contradiction apportée à la preuve de Tosfot ? Comment Rachi répondra au problème de Hefseq au milieu de la Tephila ?

- Etudier aussi la réponse apportée par le **Ritva** :

☺ **חידושי הריטב"א** (מסכת סוכה דף לח)

הוא אומר ברוך הבא והם אומרים בשם ה'. פי' ואנו יוצאין בשמיעת ברוך הבא מפיו. מכאן שאם שמע ולא ענה יצא. כי הא דלא ענה לאותו דבר עצמו ולא ראש הפרק, וכן הלכה שבכל דבר שיוצא על ידי אחרים שיש לו לענות אמן או דבר אחר אם שמע ולא ענה כלל [יצא] כדאמרינן בעו מיניה מרבי אמי וכו', מיהו דוקא בשראוי לענות אבל אם אינו ראוי לענות כגון שאינו נקי או שמתפלל ואינו רשאי להפסיק אינו יוצא בשמיעה, ולפיכך אמרו במי שנכנס לבית הכנסת ומצא צבור מתפללין שאם אינו יכול להתחיל ולגמור תפלתו עד שלא יגיע ש"ץ לקדושה לא יתחיל כדי שייאמר קדושה עם הצבור ולא סגי ליה שישתוק בתוך תפלתו מכיון שאינו רשאי לענות, [ואין זו ראי' דאע"ג דשומע כעונה אפילו הכי עונה עדיף טפי ומצוה מן המובחר, ומי שעומד בתפלתו והגיע ש"ץ

לקדושה אע"פ שאינו רשאי לענות] מ"מ יש לו לשתוק ולשמוע כדברי הגאונים ז"ל אע"פ שאינו רשאי לענות יוצא בכך וכן דעת רבותי ז"ל, אבל גדול מגדולי הדור אומר שאין לו לשתוק שאם כן למה אמרו שלא יתחיל בתפלתו יתחיל וישתוק ובהכי סגי ליה שהרי שומע כעונה, וממה שכתבתי יש לדון שאין בזה שום קושיא וכן דנתי לפני רבותי נ"ר

Les mots du jour à apprendre :

Mais Peut-être	דְּלָמָא
Il était	הָיָה
Pourtant	הֲלָא

Programme du Mardi

Psak Halah'a :

טור אורח חיים הלכות תפילה סימן קד

אינו פוסק לאמן יהא שמיה רבא וכו' ולא לקדושה וקדיש וכתב ר"ח שישתוק ויכוין למה שאומר ש"צ ויהא כעונה וכן פירש"י בשם ה"ג אבל ר"ת ור"י כתבו שאין לו לשתוק דכיון דשומע כעונה הוה ליה הפסק וכ"כ הגאונים

בית יוסף שם

[...] וה"ר יונה (יג: ד"ה ויש) והרא"ש (סי' יח) כתבו מחלוקת זו בפרק מי שמתו ולא הכריעו ובסוף דבריו כתב ה"ר יונה ודבר שתלוי בעמודי עולם אין לנו כח להכריע ביניהם ודעבד כמר עבד ודעבד כמר עבד ובלבד שיכוין לבו לשמים. והתוספות כתבו בפרק מי שמתו (שם) ונהגו העולם לשתוק ולשמוע וגדול המנהג גם הר"ן כתב בסוף פרק לולב הגזול (יט: ד"ה וכתב) שדברי רש"י עיקר וכן הלכה

שולחן ערוך שם סעיף ז

אינו פוסק לא לקדיש ולא לקדושה אלא ישתוק ויכוין למה שאומר ש"צ ויהא כעונה

2. La h'akira entre le Beth Halevi et le Hazon Ich

Le Beth Halevi et le Hazon Ich ont apporté deux façons de comprendre le fonctionnement de Choméa Kéoné. Est-ce que le fait d'écouter permet de créer une sorte de parole, mais qui aurait des propriétés différentes d'une parole classique, ou bien c'est la connexion entre celui qui prononce et celui qui écoute qui permet d'associer ce qui est dit à la Mitsva de celui qui écoute (comme une sorte de Chlih'out). (Nous rapporterons le Beth Halevi à travers l'analyse du Kéhilot Yaakov ci-après).

Afin de pouvoir étudier ce qu'ils ont écrit, on se penchera d'abord sur les sources suivantes.

*משנה מגילה דף כד

המפטיר בנביא הוא פורס על שמע והוא עובר לפני התיבה והוא נושא את כפיו

תמהו האחרונים, הא פשיטא דנושא את כפיו ככל הכהנים, ומאי מעליותא דידיה? ותירץ הטורי אבן, דנ"מ לבית כנסת שכולם כהנים, דדינא הוא דאי אשתייר בי עשרה, מקצת עולין לדוכן, ומקצתן עונין אמן, וקמ"ל מתני' דהמפטיר בנביא יהא מן העולין, ולא מן העונין אמן. ובבית הלוי על התורה [בסוף ספר בראשית] כתב, די"ל דהוא דומיא דשאר דיני דמתניתין, דמוציא את הרבים ידי חובתן, והכא נמי, מוציא את הכהנים בנשיאות כפים. ודחה פירוש זה, משום דאין דין שומע כעונה בנשיאות כפים, משום שצריך לאמרה בקול רם, והיוצא בשמיעה כאילו אומרה בלחש, וכדלקמן.

*משנה פסחים דף צט:

ערב פסחים א"א סמוך למנחה לא יאכל
אדם יעד שתחשך יאפילו
עני שבישראל לא יאכל עד שיסב יולא
יפחתו לו מארבע כוסות של יין ואפילו מן
התמחוי: (נ"מ) מאי איריא ערבי פסחים אפי'

*תוספות שם ד"ה לא יפחתו וכו'

א יפחתו לו מארבע כוסות. ממוך הלשון משמע קצת שאין נותנין לבניו ולבני ביתו כי אם לעצמו והוא מוציא את כולם בשלו וסברא הוא דמאי שנא ארבע כוסות מקידוש דכל השנה שאלה מוציא את כולם ומיהו גם בקידוש שמה היה לכל אחד כוס דמשמע לקמן

ובסוף דבריהם כתבו שנראה להחמיר ולהצריך ד' כוסות לכל אחד

Les mots du jour à apprendre :

La loi qui est tranchée est	הִלְקָתָא
Il est sorti Il est acquitté	יָצָא
Qu'en est-il ? Quel est la loi	מֵהוּ

Programme du Mercredi

גמרא ברכות כ: ותוס' ד"ה כדאשכחן

כ: מי שמתו פרק שלישי ברכות

עד כביצה: **מתני'** בעל קרי. מתקנת עזרא ואילך שמקן טבילה לבעלי קריין לעסוק בתורה כדאמר ר' בב"ק בפרק מרובה (דף פב:): **מסרה**. ק"ש בלבו כשמגיע זמן המקרא: ואינו מברך. אפילו בהרהור: לא לפניו ולא לאחריו. כיון דברכות לאו מדאורייתא ממייד לא אכרכוהו רבנן: ועל המזון מברך לאחריו. דחיובה דאורייתא הוא: ואינו מברך לפניו. דלאו דאורייתא הוא: רבי יהודה אומר וכו'. בגמ' מפרש לה: **גמ'** כדבור דמי. וכל אדם נמי יוצא ידי חובתו בהרהור: **למה מסרה**. מה מועיל: **כדאשכחן** בסיני. שהפרישן מאשה דכתיב אל תגשו אל אשה (שמות יט). ועל פרישה זו סמך עזרא למקן טבילה לבעלי קריין קודם שיעסקו בתורה דכתיב (דברים ז) והודעתם לנביך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב כדאמרין לקמן בפרקין (דף פא:): **אלא**

דרבנן דאיתי רבנן ומפיק דרבנן: דרש רב עזרא זמנין אמר לה משמיה דר' אמי זמנין אמר לה משמיה דר' אסי אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע כתוב בתורתך אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב אשר לא ישא פנים וכו' וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה וואבלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך והם מודקקים [על] עצמם עד כזית ועד כביצה: **מתני'** בעל קרי מהרהר בלבו ואינו מברך לא לפניו ולא לאחריה ועל המזון מברך לאחריו ואינו מברך לפניו רבי יהודה אומר מברך לפניו ולאחריהם: **גמ'** אמר רבינא זאת אומרת הרהור כדבור דמי דאי סלקא דעתך לאו כדבור דמי למה מהרהר אלא מאי הרהור כדבור דמי יוציא בשפתיו כדאשכחן בסיני ורב חסדא אמר הרהור לאו כדבור דמי דאי סלקא דעתך הרהור כדבור דמי יוציא בשפתיו אלא מאי הרהור אמר רבי אלעזר כדי שלא יהו כל העולם עוסקין בו והוא יושב ובמל ונגרום בפרקא אחרינא אמר רב אדא בר אהבה בדבר שהצבור עוסקין בו והרי

מלכות שמים: **יוציא** בשפתיו. כיון דשרית ליה הרהור אע"פ שהוא כדבור לענין לאלת ידי ק"ש כמו קן מקרי דבור לענין דמקרי עסק בתורה ומדשרית ליה להרהר אע"פ שהוא בעל קרי תמיר לו גם דבור: **כדאשכחן** בסיני. פירוש דף ע"ג דכדבור דמי לענין שיאל בעל קרי אסור להרהר כדאשכחן בסיני דהיה שם דבור והיו צריכין לטבול ואע"פ שהיו שומקין שומע כעונה [וסיה למ]: **ורב** חסדא אמר לאו כדבור דמי. ר"ח פירש דהלכה כרב חסדא מדתלמי רב אדא ורבי אלעזר למלמיה שמע מיניה כותיה קיימי ולא יאל בקריאת שמע בהרהור: והרי

מא יעקב ברכות סימן יג קהלות

סימן יג

בענין שומע כעונה

דמטשה המלוא של חצירו פוערתו וכל שאינו מחוייב בדבר אין זה אללו בגדר מטעה מלוא וכן אין השומע נפטר על ידו אלא א"כ מכויין להוליא, ודוקא כשהוא קריאה של מלוא אלל האומר [אי מפני שמחוייב בדבר עכשיו או אע"פ שלא מוליא משום דאכתי מקרי מחוייב בדבר מדין ערבות כדפירש"י ז"ל ר"ה כ"ט א' ד"ה חוץ והר"ש ז"ל פ"ג דברכות ס"י י"ג] ולדעת הבה"ל דיואל בהשמיטה עלמה שהשמיטה היא כאלה ממניו הדיבור, ז"ל דמ"מ מתנאי הדין דשומע כעונה הוא כוונת משמיע להוליא, ושתהא שמיטת קריאה של מלוא ולא בשמיטת קול דברים שאינם מטעה המלוא אלל האומר.

אכן מרן זללה"ה בחזו"א קמ"א ס"י ז' כתב דמהא דבעינן דוקא כוונת משמיע להוליא, ושיהא הקורא מחוייב בדבר, משמע שענין שומע כעונה הוא שיואל יד"ח בקיום המלוא שעושה חצירו, שמתוך שמתקף בשמיטתו למטעה זו, דין תורה

בספר בית הלוי על התורה בסוף הקונטרס לחנוכה כתב ז"ל מה שאמר חכ"א בצרכה כהנים דכהן אחד יכול לומר צ"כ ושאר הכהנים ישמעו ושומע כעונה, הנה אם היה מקום לומר כן, צודאי דהיינו מריוחים בזה לפרש לשון המשנה במ"מ מגילה [דכ"ד] המפטיר צנצ"ה כו' והוא פורס על שמו והוא נושא את כפיו דלא ידענו פירושה של המשנה בפשיעות דהא כל כהן נושא את כפיו [ועיין בחו"ט ובתוס' רע"א ז"ל צ"ט העו"א מש"כ לפרש בזה] ולפ"ז ניחא דהוא יאמר הפסוקים להוליא שארי הכהנים.

אמנם עיקר הדבר לא נהירא כלל, דשומע כעונה שייך רק בדבר שא"ל בו אלא אמירה לחודא אבל בצרכה כהנים דלריך קול רס כאדם האומר לחצרו וכמו דנפק"ל בסוטה דל"ח

הוא דמטעה חצירו הקורא פוערתו, דמתייחס הדיבור של חצירו גם להשומע, וכחז שם דלפ"ז אפשר דגם בצרכה כהנים יוליא בשמיטה מכהן חצירו דהא איכא קול רס של חצירו, והוא יוליא יד"ח במטעה חצירו דמתייחס גם צעדו, ונשאר צ"ע.

וכתב בחזו"א סמוכים לזה דאל"כ למ"ד לא השמיט לאזנו לא יאל האיק יוליא בשמיטה דא"ס"ד שיסודו משום שהשמיטה הוא כאלה ממניו הדיבור אכתי אינה אלל כדיבור בלחש שלא השמיט לאזנו, אע"כ שבקריאת חצירו יוליא ע"ש, ולדעת הבה"ל יש ללמד דהא דל"י יוסי מעכצ שישמיע לאזנו, אין הענין שצריך דוקא שישמע מה שאומר אלל הגדר הוא דלריך שהשמיטה תלטרף לקיום המלוא דאמירה, והכא שהשמיטה עלמה היא קיום המלוא הא נלטרפה השמיטה לקיום המלוא, ויש לפלפל. עוד כתב שם סמוכים לזה מהא דשומע קריאת המגילה יאל והרי צעינן דוקא

מקרא דאמור להם וצזה לא שייך שומע כעונה דהרי ענייתו של הכהן השומע הרי אינו נשמע להעם השומעים ולא עדיף הך כהן השומע מאם ה"י אומר מפורש צפה רק בלחש דלא יאל כו' עכ"ל.

ונראה דדעת הבה"ל בענין שומע כעונה הוא שט"ס השמיטה נחשבת כעונה ויואל יד"ח בשמיטה, דלפי זה אכתי ליכא בשמיטה זו קול רס, אבל אם נפרש ענין שומע כעונה דקריאת חצירו פוערתו [היכא דאיהו שומע] הרי שפיר איכא קול רס של חצירו, ומטעה חצירו מועלת לפטור אותו. ובאמת משמע לכאורה כ"ד השני מהא דבעינן כוונת משמיע להוליא, ומהא דכל שאינו מחוייב בדבר אינו מוליא את הרבים יד"ח, וא"ס"ד דהשמיטה עלמה מחשבת כאמירה מה לנו צוה שהקורא אינו מכויין להוליא, ומה שהקורא אינו מחוייב בדבר הלא המדבר אינו אלא סיבה שעל ידו איכא שמיטה, והמלוא מתקיימת בשמיטה, אע"כ

קריאה מחוך הספר, ואי השמיטה הוא
 כאחד מענייני הדיבור, והשמיטה עלמה הוא
 קריאה, הרי אין קריאה זו מחוך הספר
 אלא צ"ע, אלא ע"כ דמטשה חבירו מהני
 צצילו וחבירו הא קורא מחוך הכתב, ע"ש.
 ולדעת הצי"ל יש לאדד דכיון דהשומע שומע
 קריאה שבכתב מחשב גם השמיטה שמיטה
 שמחוך הספר ולא כקורא צ"ע ויש לפלפל.

[...]

Les mots du jour à apprendre :

Qui	מ'י
De là (nous apprenons)	מְאָן
Endroit	מְקוֹם

Programme du Jeudi

ד) וברכות ד"כ חנן צע"ק מהרהר בלבו
כ"ו ובגמרא אמר רבינא ז"ל
אומרי הרהור כדיבור דמי דהו ס"ד לאו
כדיבור למה מהרהר ומקשינן אלא מאי
הרהור כדיבור דמי יוליא בשפחיו [דהא
ממ"נ אהה מחיר לצעל קרי הרהור שהוא
כדיבור] ומשני כדאשכחן צסינו פי"א אף על
פי שהרהור כדיבור דמי ממ"מ לצע"ק לא
נאסר הרהור אלא דיבור ממש כדאשכחן
צסינו שהפרישן מאשה, והתם היה דיבור
ממש. וקשה דהא במעמד ה"ם לא היה אלא
ישראל אלא שמיטת דיבור והוא לכאורה
כעין הרהור בעלמא וכתבו החוס' ד"ה
כדאשכחן דאע"פ שהיו שותקין ממ"מ שומע
כעונה וכ"כ בתוס' ר"י החסיד ז"ל ובתוס'
הרא"ש ז"ל. והנה אם נפרש ענין שומע
כעונה שהשמיטה נחשבת כאחד מסוגי דיבור
ל"ע ממ"ש שמיטה מהרהור הא גם מהרהור
כדיבור הוא לרבינא ומ"מ לא נאסר משום
שאניס אלא דברים שבלב לכאורה ה"י

השמיטה אע"פ שהיא כדיבור ממ"מ אינה
אלא דברים שבלב ועיין מש"כ בזה בתצ"ש
סי' ה' ס"ק ס"ט ע"ש היטב [ואולי משום
שהרהור אינו ניכר לאחריו שהוא עוסק
בחורה משא"כ בשומע שניכר לכולם שהוא
עוסק בחורה ע"י שמיטה] אבל אם נאמר
דענין שומע כעונה הוא שמעשה המשמיע
מתחשב גם לגבי השומע כקריאה וכעין ענין
שליחות אפשר להסביר קצת דשפיר נחשב
הישראל במעמד ה"ם כקורא בחורה בעלמו
כיון דמתייחס הקריאה לכל הצבור ויש לפלפל.
ועי' תר"י ז"ל שם שיעה אחרת בזה שמפרש
כדאשכחן צסינו מקרא דוכודעתם לבניך
כ"ו יום אשר עמדת וכו' א"א אלא
כדיבור ואהא אזהר רחמנא שיכא כיום אשר
עמדת שהחירו מלהיות צע"ק ע"ש וא"כ
אינו כלל מטעם שומע כעונה.

[...]

* Enumérer les preuves qui ont été citées dans le Hazon Ich, le Beth Halevi et le Kéhilot Yaakov

* Expliquer le Gueder de Choméa Kéoné d'après les deux avis de la H'akira. Est-ce que la Amira créée par la Chmia est considérée comme si c'est le choméa qui la dit, ou bien comme le 'Oné, ou bien les deux ?

Etudier les Psakim suivants :

משנה ברורה סי' ע"ה סוף ס"ק כ"ט

המכסה נגד הערוה. מותר להרהר בד"ת כשהוא ערוס וא"ל לומר כנגד
ערוה אחרת שנאמר ערות דבר דיצור אסור הרהור מותר ומ"מ אין לו
לשמוע אז ברכה מחזירו לנאת ידי חובה כי א"ל לומר שומע כעונה כיון
שא"ל לו לענות [אחרונים]: (ל) דבראיה תלה. ר"ל אע"פ שהוא נסמוך

ביאור הלכה סימן קד סעיף ז

ויהיה כעונה - עיין במ"ב ועיין בב"י ובד"מ דעצם דין זה אם מותר לשתוק ולשמוע תליא בפלוגתא די"א דכיון
דשומע כעונה הוא כעונה ממש ואסור מטעם הפסק ואעפ"כ הכריע להקל מטעם המנהג. ויש לעיין למנהגינו דס"ל
דאע"ג דשומע כעונה אינו כדבור ממש אם אחד היה צריך לנקביו בשעה שחבירו הוציאו בתפלתו אם יצא ואף
דלענין בעל קרי אסור כשחבירו מוציאו בתפלתו (עי' ברכות כ' ע"ב בתו' ד"ה כדאשכחן בסה"ד) אפשר דבעל קרי
חמיר טפי. ולענין שאר ברכות עיין לעיל בסימן צ"ב במ"ב סק"ו. ועיין בפמ"ג שכתב ג"כ שאלה אחרת כעין זה

Les mots du jour à apprendre :

Parce que Au nom de	משום
Aussi	גַּמִּי
(Abréviation de) Nos sages ont enseigné dans une Braïta	ת"ר = תְּנוּ רַבֵּנָן

Bon Limoud sur Matmidim !